

het proces doorzettend, dank zij nieuwe struggle for life van dien lagen mensch tot den »Uebermensch», en straks tot nòg hooger wezensvorm moet doordringen. Het is diezelfde strijd die, van het sociale op het nationale leven overgebracht, de sterkere volkeren opzweept, om aan het lagere bestaan der kleinere en dies zwakkere volkeren een einde te maken. En waar, naar de Evolutie-leer wil, hierbij geen hooger doel teleologisch leiden mag, noch organische wet mag meespreken, maar de aanstoot voor alle levensbeweging uit bloot chemische werkingen opkomt, kan het niet anders, of het bezit van *stoffelijke* macht moet ten slotte den doorslag geven, en in den zin van de personen, van de groepen van personen, en van staten, alle hooger leven ondergeschikt maken aan het verwerven van wat in dien materieelen kamp de kans op overwinning verhoogt. Wallace en Darwin zijn de voorloopers van Kipling als verhaler en van Chamberlain als staatsman geweest. Het individu niets, het soort alles, is het stroeve wanbegrip dat ten slotte allen eerbied voor het recht dooden moet. En de antithese tusschen de Christelijke religie en de Evolutie-leer ligt volstrekt niet alleen in de beweerdte opkomst van den mensch uit den Chimpansee, maar veel principiëeler in de beide heel het leven beheerschende vragen: Vooreerst of de sterkere zich over het zwakkere te ontfermen heeft, of wel het zwakkere, niet maar *mag* maar *moet* verpletteren. En voorts in die andere vraag naar *soort* of *individu*, die in de korte tegenstelling van de Selectie der Evolutie met de Electie der Schrift haar scherpste uitdrukking vindt. Selectie doelt op soortbehoud, Electie is verkiezing van personen.

Niet ernstig genoeg kan dan ook al wie in Christus zijn verwerkelijk Ideaal aanbidt, gewaarschuwd worden, om tegen elk boeleeren met de Evolutie op zijn hoede te zijn. Over de kloof, die tusschen het dogma der Triniteit en het pseudo-dogma der Evolutie gaapt, valt geen brug te slaan. Christelijke religie en Evolutie-leer zijn twee over en weer elkaar uitsluitende systemata. Antipoden tusschen welke noch zoen noch vergelijk denkbaar is. Ongetwijfeld had reeds de negatieve Schriftercritiek in breeden kring het geloof aan de con-